

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep,
0030 Oslo

postmottak@fin.dep.no

Sted/Dato: 15.01. 2013
Deres ref:
Vår ref: Felles HK 2/21/2013

Høringsuttalelse – NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser

Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) takker for anledning til å komme med høringsuttalelse i forbindelse med NOU 2012: 16 Samfunnsøkonomiske analyser.

MEF vil gi en generell merknad og videre kommentere de mest åpenbare endringsforslagene. MEF finner det også nødvendig å kommentere kostnadspåslaget i nytte/kostnadsberegninger av infrastruktur ved skattefinansiering og brukerfinansiering, samt kort om beregning av ringvirkninger av samferdselsprosjekter.

Gode forslag

MEF slutter seg til de forslag til endringer som utvalget foreslår, og mener at de vil gi en langt bedre beskrivelse av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten ved infrastrukturtiltak enn dagens regelverk. Gode infrastrukturinvesteringer vil fremstå som vesentlig mer lønnsomme når man lager nye kalkyler basert på de forslag som Hagen-utvalget har foreslått, sammenlignet med dagens praksis.

MEF erkjenner at selv om en økonomisk kalkyle ikke kan gi svar på alle spørsmål, vil en systematisk undervurdering av den samlede netto nytte gjøre det enda vanskeligere for politikerne/beslutningstakerne å treffe gode beslutninger. MEF forventer derfor at disse forslagene følges opp i Nasjonal Transportplan som legges fram i løpet av våren.

MEF vil kort kommentere følgende forhold:

- Realprisjustering
- Kalkulasjonsrenten
- Levetid og analyseperiode
- Kostnader ved skattefinansiering og brukerbetaling
- Beregning av ringvirkninger av samferdselsprosjekter

MASKINENTREPRENØRENE FORBUND

Org nr.: 980 037 541

Hovedkontor
Postboks 505 Sentrum
0105 Oslo
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
Telefaks: 22 33 31 89
firmapost@mef.no

www.mef.no

REGION ØST

Hedmark
Oppland
Østfold
Oslo/Akershus
Postboks 44
2301 Hamar
Grønnegata 40
2300 Hamar
Telefon: 958 72 000

Distriktkontor
Østfold
Oslo/Akershus
Adr. og tlf. se
MEF hovedkontor

REGION SØRØST

Buskerud
Vestfold
Telemark
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 33 35 99 90

REGION SØRVEST

Agder
Sør-Rogaland
Kongensgate 24
4610 Kristiansand
Telefon: 958 38 000

REGION VEST

Nord-Rogaland
Hordaland
Sogn og Fjordane
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 55 53 55 40

REGION MIDT

Møre og Romsdal
Sør-Trøndelag
Nord-Trøndelag
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 73 95 69 40

REGION NORD

Nordland
Troms
Finnmark
Postboks 2053
9265 Tromsø
Fiolveien 10
9016 Tromsø
Telefon: 77 62 44 22

Distriktkontor

Finnmark
Postboks 1214
9504 Alta
Skoleveien 12
9504 Alta
Telefon: 78 43 52 28

SEKSJON RESSURS OG MILJØ

Fagavdelingene
Skog
Brønn og spesial-
boring
Gjenvinning og avfalls-
håndtering
Postboks 505 Sentrum
0105 Oslo
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00

Realprisjustering

Det har ikke vært praksis å realprisjustere tidsverdiene i samfunnsøkonomiske analyser i Norge. Det er god grunn til å anta at betalingsvilligheten for tidsbesparelser øker med tiden og med økt inntekt. MEF er enig med utvalget i at økonomisk teori og empirisk forskning viser at verdien av tid må forventes å vokse raskere enn gjennomsnittlig prisvekst. Forslaget om å endre praksis ved å realprisjustere tidsverdier er derfor av stor betydning for prosjekter der verdien av tid betyr mye på nytte- eller kostnadssiden, for eksempel i forbindelse med veg- og baneutbygging. Utvalget har gjort en grundig og god drøfting av dette temaet, og MEF støtter forslaget om å realprisjustere tidsverdier i nytte- kostnadsberegningene, og benytte en elastisitet større enn null.

Kalkulasjonsrenten

Utvalget gjennomfører en god drøfting av nivået for kalkulasjonsrenten i offentlige investeringsprosjekter. For samferdselsprosjekter har utvalget anbefalt en risikojustert rente på fire prosent over en levetid på 40 år og videre tre prosent fram til 75 år – deretter to prosent. De forskjellige prosjektene må selvfølgelig vurderes hver for seg i forhold til risikovurdering. For infrastrukturprosjekter slår for eksempel tunell, bro og veg/bane i dagen forskjellig ut.

MEF støtter utvalgets forslag til endring.

Levetid og analyseperiode

Utvalget gir en nyttig oversikt over levetid, analyseperiode og restverdi for forskjellige offentlige investeringer i Norge og tilsvarende i andre land. En nærmere vurdering leder utvalget til at analyseperioden i hovedprinsipp bør være så nær levetiden som mulig. Det er på dette grunnlag naturlig at analyseperioden justeres til 40 år for vegprosjekter i motsetning til de 25 år som er blitt brukt til nå. MEF støtter utvalgets anbefaling.

Kostnader ved skattefinansiering og brukerbetaling

Infrastrukturinvesteringer som tas over statlige budsjettet blir i dag tillagt en skattekostnad på 20 prosent. Det innebærer at et prosjekt som har en investeringskostnad på for eksempel 10 milliarder vil ha en beregnet kostnad på 12 milliarder kroner når det skal lages en nytte/kostnadsanalyse. Dette er med på å redusere den beregnede lønnsomheten av investeringer i vei og jernbane vesentlig, siden vi vet at fremtidige inntekter vil være neddiskontert, mens investeringskostnaden slår inn med full tyngde. MEF synes ikke utvalget har behandlet denne problemstillingen grundig nok.

Begrunnelsen for å tillegge en skattekostnad på 20 prosent er det samfunnsøkonomiske tapet som påføres ved at skatter eller avgifter må økes for å finansiere investeringen.

MEF mener at dette ikke samsvarer med hvordan norsk finanspolitikk i dag fungerer.

Rammene for norsk finanspolitikk baserer seg på to forhold:

1. Innfasing av den stigende avkastningen fra Statens pensjonsfondutland i norsk økonomi
2. Forhindre at aktiviteten i norsk økonomi blir så høy at det faser ut konkurranseutsatt sektor raskere enn hva som anses som forsvarlig, men høy nok til å sikre «full» sysselsetting

Det er i dag ikke slik at et veiprojekt ikke kan gjennomføres fordi prosjektet ikke lar seg finansiere uten økte skatter eller avgifter. Derfor bør det heller ikke tillegges en skattekostnad.

Det er i praksis mer et spørsmål om å regulere en kø av ulike prosjekter innenfor en gitt økonomisk ramme, jf. punkt to ovenfor.

Når det tillegges en skattekostnad på beregningen av lønnsomheten av veg- og jernbaneprosjekter, men ikke på andre økonomiske bevilgninger over statsbudsjettet, kan det føre til en systematisk nedprioritering av lønnsomme infrastrukturinvesteringer, sammenlignet med andre tiltak som finansieres over statsbudsjettet.

- MEF foreslår at praksisen med å tillegge en skattekostnad ved beregning av et prosjekts netto nytte avvikles.

Beregning av ringvirkninger av samferdselsprosjekter

Utvalget har gjort en omfattende vurdering av hvorvidt man bør inkludere ringvirkninger av større infrastrukturinvestering i beregningen av netto nytte, og har konkludert med ikke å anbefale dette. MEF har forståelse for dette standpunktet på bakgrunn av de utfordringer dette skaper for gjennomføring av analysene.

Samtidig er nettopp ringvirkningene av større infrastrukturprosjekter kanskje de mest interessante. I en situasjon der det forventes en meget kraftig befolkningstilstrømning til Oslo-området de neste 20-30 årene, vil det være svært viktig å forsøke å beskrive alternative helhetlige løsninger. Kvantitative beregninger av virkningene av ulike infrastrukturprosjekter bør være en viktig del av dette.

MEF foreslår med henvisning til oppsummeringen i kapittel 7, side 106:

- Å inkludere virkningene ny infrastruktur har på arbeidstilbudet direkte i beregningen av prosjektets netto nytte, så sant det er mulig å beregne det på en fornuftig måte.
- Dersom et infrastrukturprosjekt endrer verdien av et areal, uten at det fanges opp i andre deler av beregningen, bør det inkluderes direkte i beregningen av prosjektets netto nytte.

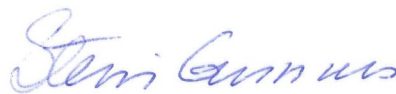
Kort om MEF

Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) er en frittstående bransje- og arbeidsgiverorganisasjon som representerer ca. 1.970 små, mellomstore og store bedrifter med ca. 26.000 arbeidstakere. Hovedtyngden av medlemsbedriftene driver maskinell anleggsvirksomhet, men forbundet organiserer også skogsentreprenører, brønnborere og gjenvinnings- og avfallsbedrifter.

Samlet omsetter medlemsbedriftene for i overkant av 50 milliarder kroner i året. Forbundet har egen hovedavtale med LO samt to landsdekkende tariffavtaler. MEF står utenfor NHO.

Med vennlig hilsen
Maskinentreprenørenes Forbund (MEF)

Trond Johannesen
Administrerende direktør

Stein Gunnes
Sjeføkonom